

Slovenská Tradičná nehmotná kultúra :)

K **tradičnej nehmotnej kultúre** zaraďujeme ústne tradície a prejavy vrátane jazyka (nárečie a ľudová slovesnosť), interpretačné umenie (ľudová hudba, piesne, tance, hry), spoločenské praktiky, zvyky, rituály a slávnostné udalosti, poznatky a obyčaje súvisiace s prírodou a vesmírom, pracovné postupy domáckej výroby a tradičného remesla a ďalšie. Základ tradičnej nehmotnej kultúry tvorí teda kultúra duchovná a umelecká, ktoré sa zároveň úzko prelínajú a dopĺňajú aj s nehmotnými aspektmi materiálnej kultúry.

K duchovnej (socionormatívnej) kultúre patria tie zložky tradičnej ľudovej kultúry, ktoré uspokojujú duchovné a spoločenské potreby človeka. Patria sem najmä zvyky a obrady súvisiace s kalendárnym a životným cyklom, viera a náboženský život, vedomosti a predstavy o prírode, človeku, nadprirodzených bytostiach a silách, mágii, polodémonoch, démonoch, hygiene, medicíne, metrológii, kozme, orientácii v priestore a čase, ako aj o produkcii a používaní materiálnych hodnôt. V širšom chápaní sem patrí aj spoločenská kultúra, t.j. spoločenské vzťahy, problematika spoločenstiev vymedzených na základe rôznych hľadísk, problematika manželstva, rodiny, príbuzenstva a podobne.

Najvýznamnejšie kalendárne zvyky a s nimi spojené špecifické prejavy správania v tradičnom prostredí sa viazali na pevné termíny, tzv. stridžie dni – Ondrej, Katarína, Mikuláš, Barbora, Lucia, obdobie Adventu, Štedrý večer, Narodenie Pána, Štefan, Starý a Nový rok, Traja králi, Blažej, Gregor, fašiangy, Veľký pôst, Smrtná nedeľa, Kvetná nedeľa, Veľká noc, máje, Svätodušné sviatky (Turíce, Rusadlá), Juraj, Ján, Dušičky a Všetechsvätých.

Zvyky rodinného (životného) cyklu súvisia so zmenou životného stavu jednotlivca, resp. skupiny jednotlivcov. Patria sem zvyky, ktoré sa viažu k narodeniu dieťaťa, krstu, prijímaniu do mládeneckého a dievockého stavu, regrútskym odvodom, svadbe a pohrebu.

Zdroje

Prevzaté a upravené z:

- <https://profil.kultury.sk/sk/tradicna-nehmotna-kultura/>.